

НАШАТА КРАВА СЖБКА

Дѣдо я кръсти Сжбка, защото се роди въ сжбота.

— Охъ, на дѣда мрънчето, — често ѝ викаше той. Галѣше я по лъскавата, сива козина и ѝ даваше коричка хлѣбъ или шепа подсолени трички. Долу, въ кичура на опашката ѝ, кака бѣ вплела червено копринено гайтанче. Рогата ѝ бѣха тънки, а на върха чернолъскави и малко извити навънъ. Очитѣ ѝ гледаха кротко, сладко. А краката ѝ бѣха тънки, хубави, обути сякашъ въ черни лачени чепички.

На връхъ Петровдень тя навърши три години и отели малко, миличко теленце. Дѣдо ме накара, азъ пъкъ на него да стана кръстница. Кръстихъ го Латинка.

Боже мой, колко много обичаше Сжбка малката Латинка! Ближеше я, чистѣше я и кърмѣше колкото искаше, защото ние я хранѣхме добре и тя имаше млѣко.

Тате го нѣмаше тогава. Това бѣше презъ 1913 година. Той бѣше на война. Единъ день чичо Слави, на връщане отъ пазаръ, се отби у дома да ни види. Седна вънъ на пруста, наведе глава и изпъшка.

— Какво има, бате Славе? — го запита мама.

— Лошо, булка, лошо! Отидоха момчетата да гонятъ гърци и сърби, а власитѣ сж три часа отъ насъ. Нахълтали сж навсѣкжде. Ако не утре, въ недѣля сж тука.

Изплашихме се всички. На мама стана лошо. Дѣдо бѣше съ козитѣ изъ гжсталацитѣ. Вечеръта той се прибра рано-рано и ни донесе сжщата новина.

— Нѣма нищо, не се страхувайте, — думаше той. — Нали и тѣ сж хора. Християни сж. Ще даваме мило и драго, па каквото Богъ отреди.

Това, което каза чичо, се сбждна. Въ недѣля, по обѣдъ, въ селото ни пристигна ромънска конница. Изпокрихме се въ миши дупки и никой не смѣеше да излѣзе на пжтя. Предъ нашата порта се спрѣха нѣколко души, които водѣше Генчо кехаята. Спрѣха се, погледаха нашата кжща и влѣзоха въ двора. Азъ отърчахъ право при дѣда, който заедно съ мама заравяше въ мазето раклата съ похубавитѣ ни дрехи и наниза на мама.

— Дѣдо, — думамъ му, — ония дойдоха!

— Хмъ, — отсѣче той, — накълми гжститѣ си вежди,